

Liite 2.

METSO-kriteereihin liittyviä lisätietoja inventoiduista metsäkuvioista.

Sikosaari

Kuvioiden numerointi on sama kuin metsäsuunnitelmassa.

Kuvio 3

Kuvio on pääosin täyttömaa-alueelle syntynyttä kulttuurilehtoa (ei lehtomaista kangasta). Kuviota monipuolistaa pieni lammikko sen itäosassa. Puustoltaan metsikkö on ilman harvennuksia kehittynyttä viiden–kuuden puulajin varttunutta sekametsää. Kuviolla on runsaasti ohutta ja keskijäreää raitalahopuuta sekä jonkin verran vastaavaa koivu- ja harmaaleppälahopuuta. Lahopuun määrä jäänee sen ohuudesta johtuen hieman alle 10 kuutiometriin hehtaarilla.

Kuvio on METSO-kohteena arvoluokkaa II ("*Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia ja joissa on lahopuuta yli 5 m³ / ha*").

Kuvio 4

Kuvio on pääosin täyttömaa-alueelle syntynyttä kulttuurilehtoa. Kuviota monipuolistaa pieni lammikko sen länsiosassa. Elävä puusto on ilman harvennuksia kehittynyttä viiden–kuuden puulajin varttunutta sekametsää. Kuviolla on runsaasti ohutta ja keskijäreää raitalahopuuta (etenkin ajouran länsipuolella) sekä jonkin verran koivulahopuuta. Lahopuun määrä on ajouran länsipuolella noin 10 kuutiometriä hehtaarilla, itäpuolella muutamia kuutiometrejä hehtaarilla. Etenkin kuvion länsiosan kääväkaslajisto on edustava.

Kuvion länsiosa on METSO-kohteena arvoluokkaa I ("*Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³ / ha*"), uran itäpuoli on lehtona arvoluokkaa III eli rakennepiirteiltään kehittyviä lehtoja ("*Luokkiin I ja II kuuluviin lehtoihin rajoittuvat luonnontilaltaan muuttuneet lehdot*").

Kuvio 5

Ilman harvennusta kehittynyt, varttunutta mäntyä, kuusta ja rauduskoivua kasvava tuore kangas. Harvennuksen viivästyisestä johtuen kuviolle on kehittynyt näkyvästi ohutta mänty- ja koivulahopuuta.

Kuviota voi sekapuustoisuuden, harventamattomuuden ja lahopuun näkyvän esiintymisen vuoksi pitää hyvänä edustavuusluokka III:n METSO-kohteena ("*Rakennepiirteiltään kehittyvät lehtomaisen ja tuoreen kankaan metsiköt*").

Kuvio 6

Viitisen vuotta sitten harvennettu varttunut lehtomaisen kankaan mäntyvaltainen metsä (männyn osuus yli 80 %), männyn joukossa on hieman koivua ja kuusta.

Kuviolla ei ole merkitystä METSO-kohteena eikä se puustorakenteeltaan myöskään tue erityisemmin Sikosaaren METSO-kriteerit täyttäviä arvometsiä edes 30 vuoden tähtämellä.

Kuvio 7

Puulajisuhteiltaan monipuolinen ja puuston rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen varttunut lehtokuvio. Kuviolla on runsaasti (5–10 kuutiometriä hehtaarilla) ohutta ja keskijäreää raita-, leppä- ja koivulahopuuta.

Kuvio on METSO-kohteena arvoluokkaa II (*"Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia ja joissa on lahopuuta yli 5 m³ / ha*).

Kuvio 10

lökkäiden kuusien ja mäntyjen alla kasvava eri-ikäinen sekametsä (OMT–MT). Vain muutamia lahopuita. Kuvio kehittyy melko nopeasti runsalahopuustoiseksi, mikäli huonokuntoisia kuusia ei jatkossa systemaattisesti poisteta.

Kehityspotentialinsa, rakenteensa ja Sikosaaren ydinalueita tukevan luonteensa perusteella kuvio on METSO-kohteena hyvää edustavuusluokkaa III:n kangasmetsää (*"rakennepiirteiltään kehittyvät lehtomaisen ja tuoreen kankaan metsiköt"*)

Kuvio 11

Laaja kuvio (8,2 ha), jonka alueella vallitseva metsätyyppi on lehtomainen kangas, jonkin verran löytyy myös tuoretta kangasta. Puusto on kuviolla vanhaa eli mäntyjen keski-ikäksi on arvioitu peräti 153 vuotta ja kuusten 128 vuotta. Ainakin kuvion eteläosassa (pellon reuna) on valtapuustoa jonkin verran vanhempia, kilpikaarnaistuvia mäntyjä. Puustosta vajaa 90 % on kuusta ja runsas 10 % mäntyä, lisäksi kuviolla kasvaa hieman koivuja. Kuvion 26 liepeellä kasvaa myös jonkin verran raitoja. Valtaosalla kuviosta on erittäin paljon (= kymmeniä kuutiometrejä/ha) lahopuuta, joka on pääosin viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana muodostunutta järeää kuusilahopuuta. Eniten lahopuuta on kuvion 26 kaakkois- ja eteläpuolella, jossa lahopuun (pääosin maalahopuuta) määrä nousee yli 40 kuutiometriin hehtaarilla. Muualla kuviolla lahopuumäärä vaihtelee yleensä välillä 10–20 kuutiometriä/ha. Aivan kuvion koillisosassa on lahopuuta 5–10 kuutiometriä hehtaarilla. Kuusen ohella lahopuustossa on merkittävästi eri-ikäistä mäntyä. Kuvion kääväkaslajisto on melko edustava vanhoja kuusivaltaisia metsiä suosivan vaateliaan lajiston kannalta.

Valtaosa kuviosta on METSO-kohteena edustavuusluokan I runsalahopuustoista kangasmetsää. Valtapuuston korkean iän ja lahopuustoisuuden takia edustavuusluokkaan I voi laskea myös kuvion koillisosan hieman niukkalahopuustoisemman osan, jonka alueella lahopuun määrä jäänee hieman alle 10 kuutiometriin hehtaarilla (*"Lehtomaisen kankaan havupuuvaltaiset lahopuustoiset metsiköt, joissa kasvava puusto on yli 100-vuotiasta"*).

Kuvio 12

Pieni varttunutta sekametsää (kuusi, haapa, rauduskoivu, raita) kasvava lehtomaisen kankaan metsäsaareke pellon keskellä. Kuviolla on jonkin verran raita- ja haapalahopuuta.

Kuviota voi monipuolisen puuston takia pitää edustavuusluokka III:n kangasmetsänä (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat lehtomaisen tai tuoreen kankaan metsiköt, jotka ovat puulajisuhteiltaan tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia"*).

Kuvio 13

Valtapuustoltaan noin 70-vuotiasta rauduskoivua ja kuusta sekä hieman raitaa kasvava metsäsaareke (OMT–MT) pellon keskellä. Metsää on aikanaan kevyesti harvennettu, mistä syystä kuviolla on näkyvästi ohutta hakkuutähdettä. Lisäksi kuviolla on jonkin verran luontaista raitalahopuuta.

Kuviota voi pitää monipuolisen puuston takia edustavuusluokka III:n kangasmetsänä (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat lehtomaisen tai tuoreen kankaan metsiköt, jotka ovat puulajisuhteiltaan tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia"*).

Kuvio 14

Varttunut haapavaltainen metsäsaareke (OMT) pellolla. Haavan seassa kasvaa jonkin verran rauduskoivua ja raitaa. Kuviolla on näkyvästi eri-ikäistä raitalahopuuta.

Haavan runsauden takia kuviota voi pitää joko edustavuusluokka III:n kangasmetsänä (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat lehtomaisen tai tuoreen kankaan metsiköt, jotka ovat puulajisuhteiltaan tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia"*.) tai jopa edustavuusluokka II:n kohteena (*"Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahoamisvaiheessa olevia maapuita tai kookkaita yksittäisiä haapoja tai haaparyhmiä"*).

Kuvio 15

Haapavaltainen, pellolle tunkeva kapea metsäniemeke (OMT, osin OMaT), jossa kasvaa valtapuustoltaan 48-vuotiasta haapaa. Kuviolla on jokunen ohut lahoppuu.

Haavan runsauden takia kuviota voi pitää edustavuusluokka III:n kangasmetsänä (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat lehtomaisen tai tuoreen kankaan metsiköt, jotka ovat puulajisuhteiltaan tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia"*).

Kuvio 16

Osin kivikkoinen ja rinteinen vanhapuustoinen tuore kangas, jonka rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisen puuston muodostavat kuusi ja mänty, paikoin kasvaa hieman myös koivua. Kuviolla on merkittävästi järeää kuusilahopuuta sekä hieman mänty- ja koivulahopuuta. Lahopuun määrä valtaosalla kuviota on selvästi yli 10 kuutiometriä hehtaarilla, osalla kuviota (koillispuuta, eteläosa) lahopuun määrä jäänee runsaaseen 5 kuutiometriin hehtaarilla.

Noin 2/3 kuviosta on METSO-kohteena edustavuusluokkaa I (*"Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta lahopuuta yli 10 m³ / ha."*), koillisosa ja eteläosan rinne ovat edustavuusluokkaa II (*"Lehtomaisen ja tuoreen*

kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta yli 5 m³/ha").

Kuvio 17

Louhikkoinen kuivahko kangas, jossa kasvaa noin 90-vuotiasta kuusta ja mäntyä. Kuviota monipuolistavat useat siirtolohkareet. Kuviolla on ohutta ja keskijäreää kuusilahopuuta noin 10 kuutiometriä hehtaarilla, noin puolet tästä on järeää.

Kuvio täyttää METSO-kohteenä edustavuusluokka II:n kohteen kriteerit ("*Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat ja vähälahopuustoisemmat kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joiden puusto on uudistunut luontaisesti*").

Kuvio 18

Hieno ja maisemallisesti näyttävä kuvio, jonka alueella on sekä kuivahkoa kangasta että kitumaan kalliota (noin kolmannes). Kuvion puusto on luonnontilaisen kaltaista ja sisältää kaikenikäisiä (1–250 v) mäntyjä sekä nuorta ja varttunutta kuusta. Kilpikaarnamäntyjen osuus puustossa on näkyvä. Kuviolla on merkittävästi kuivuustuhojen seurauksen syntyntä kuusilahopuuta sekä jonkin verran mäntylahopuuta.

Kohde sisältää edustavuusluokkien I kangas- ja kalliometsiä ("*Kaikki yli 110-vuotiaat kuivien ja kuivahkojen kankaiden metsiköt, joissa on kookkaita maapuita ja kuolleita pystypuita yli 5 m³/ha*", "*Vanhat kalliometsät, joiden puusto on yli 120-vuotiasta ja joissa on lahoja mäntymaapuita, keloja tai kilpikaarnamäntyjä ryhmissä tai yksittäin*").

Kuvio 19

Laaja kuvio (9,4 ha), joka on pääosin lehtomaista kangasta, pienialaisemmin löytyy myös tuoretta kangasta. Kuvion eteläosa eroaa luonteeltaan ja metsänkäsittelyhistorialtaan muusta kuviosta. Valtaosalla kuviota kasvaa vanhaa kuusivaltaista metsää, kuusen joukossa on jonkin verran (noin 5 %) mäntyjä ja rannalla myös kapealti tervaleppää. Kuusten ja mäntyjen keski-ikäsi on arvioitu 98 vuotta. Valtaosalla kuviosta lahoaa erikikäistä kuusilahopuuta 20–30 kuutiometriä hehtaarilla. Kuusilahopuun joukossa on jonkin verran myös eri-ikäisiä järeitä mäntylahopuita.

Kuvion eteläosassa olevan mäen etelärinteiden puustoa on jonkin verran käsitelty eli aluspuustoa on raivattu ja yksittäisiä kuusia haettu 2000-luvulla. Tähän osaan (alle 1 ha) liittyy luoteispuolelta noin 0,5 ha laajuinen osakuvio vanhojen siemenpuumäntyjen alle luontaisesti kehittyntä varttunutta kuusivaltaista metsää. Näillä kahdella osa-alueella lahopuuta on selvästi vähemmän kuin muualla kuviolla (silti yli 5 kuutiometriä/ha).

Valtaosa kuviosta on METSO-kohteenä edustavuusluokkaa I. Kuvion niukkalahopuustoisempi eteläosa on METSO-kohteenä edustavuusluokkaa II.

Kuvio 20

Iäkästä (> 113 v) kuusta kasvava soistunut ja runsaslahopuustoinen (lahopuuta 20–30 kuutiometriä/ha) tuore lehto.

Kuvio on METSO-kohteena edustavuusluokkaa I ("*Lehdot joissa kasvava puusto on yli 100-vuotiaista tai joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³ / ha*").

Kuvio 21

Kallioinen kitumaa, osin kallioinen kuivahko–kuiva kangas. Puusto on kehittynyt luontaisesti rakennuskiven oton jälkeen.

Kuviolla on näkyvästi mänty- ja kuusilahopuuta. METSO-kohteena kuvio on edustavuusluokan II kalliometsää ("*Luonnontilaisen kaltaiset, pinnanmuodoiltaan ja elinympäristötyypeiltään pienipiirteisesti vaihtelevat kalliometsäalueet*").

Kuvio 22

Rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen tuoreen kankaan vanhapuustoinen mänty–kuusimetsä. Metsässä on lahopuuta 5–10 kuutiometriä hehtaarilla.

Kuvio on METSO-kohteena edustavuusluokkaa II ("*Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta yli 5 m³ / ha*", "*lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti lahoja pystypuita*").

Kuvio 23

Kuusivaltainen tuore kangas, valtapuuston keski-ikä on noin 113 vuotta. Vähemmistönä kasvavat männyt ovat selvästi vanhempia (noin 150 vuotta). Kuviolla on noin 5–8 kuutiometriä hehtaarilla kuusi- ja mäntylahopuuta.

METSO-kohteena kyseessä on edustavuusluokan II kohde ("*Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta yli 5 m³ / ha*").

Kuvio 24

Rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen, kuusta, mäntyä ja koivua kasvava vanhapuustoinen tuore kangas. Metsässä on 5–10 kuutiometriä hehtaarilla eri-ikäistä, ohueen ja keskijäreään painottuvaa koivu-, kuusi- ja pihlajalahopuuta.

Kuviota voi pitää METSO-kohteena edustavuusluokkaan II kuuluvana edustavan rakenteen (mm. koivun merkittävä esiintyminen) ja eri-ikäisen lahopuuston vuoksi ("*Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti lahoja pystypuita*").

Kuvio 25

Kallioinen kuivahko kangas, jossa kasvaa iäkästä mäntyä ja eri-ikäistä kuusta. Kuvio on puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen ja sen alueella ja reunoilla lahoaa näkyvästi (> 5 m³ / ha) eri-ikäistä mänty- ja kuusilahopuuta.

METSO-kohteena kuviota voi pitää laadultaan hyvänä (= lähenee edustavuusluokka I:n kohdetta) edustavuusluokka II:n kohteena (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat ja vähälahopuustoisemmat kuusikkoiset, koivikkoiset tai sekapuustoiset kuivan ja kuivahkon kankaan kehitysvaiheet, joissa on luonnontilaisuuteen tai luonnontilan kaltaisuuteen viittaavia piirteitä, kuten puuston erirakenteisuus ja aukkoisuus"*).

Kuvio 26

Umpeenkasvava vanha pelto, jolla kasvaa luontaisesti kehittynyttä seitsemän puulajin nuorta sekapuustoa. Kuviolla on jo jonkin verran raita- ja koivulahopuuta. Pellolla on multamaanos, joten sitä voi pitää kehittyvänä kulttuurilehtona.

Kuviota voidaan pitää METSO-kohteena edustavuusluokan III kohteena (*"Puustoltaan nuoret luonnontilaisen kaltaiset lehdot, joiden avulla voidaan edistää lehtoverkoston muodostumista"*).

Kuvio 27

Vuonna 2003 harvennettu tuoreen kankaan mäntyvaltainen varttunut kasvatusmetsä, männyn joukossa kasvaa jonkin verran koivua.

Kuviolla ei ole merkitystä METSO-kohteena eikä se puustorakenteeltaan myöskään erityisemmin tue Sikosaaren METSO-kriteerit täyttäviä metsiä.

Kuvio 28

Vuonna 2003 harvennettu kuivahkon kankaan varttunut kasvatusmännikkö.

Kuviolla ei ole merkitystä METSO-kohteena eikä se puustorakenteeltaan myöskään tue Sikosaaren METSO-kriteerit täyttäviä metsiä.

Kuvio 29

Erirakenteista sekametsää kasvava lehtomainen kangas (pienialaisesti OMaT). Erityisen merkittävää haavan runsaus. Kuviolla lahoaa noin 10–15 kuutiometriä hehtaarilla raita-, koivu-, kuusi- ja haapalahopuuta. Pääosa lahopuustosta on halkaisijaltaan alle 20 cm. Erityisen merkittävä on kuvion eteläosan haapalahopuukeskittymä.

METSO-kohteena kuvio edustaa hyvälaatuista edustavuusluokka II:n kangasmetsää (*"lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti lahoja pystypuita"*).

Kuvio 30

Viitisen vuotta sitten ryhmittäisesti harvennettu varttunut kasvatusmetsä (OMT–MT). Valtapuustona mänty, lisäksi kuviolla kasvaa merkittäviä määriä koivua ja jonkin verran kuusta, haapaa ja pihlajia.

Monipuolisen puustonsa vuoksi kuviota voi pitää METSO-kohteena joko edustavuusluokka III:n kohteena (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat lehtomaisen kankaan*

tai tuoreen kankaan metsiköt, jotka ovat puulajisuhteiltaan tavanomaisista talousmetsistä poikkeavia") tai sitten kohteena, joka ei harvennuksen ja mäntyvaltaisuuden takia täytä METSO-kohteen kriteerejä.

Kuvio 31

Edustava vanha- ja runsaspuustoinen lehtomainen kangas. Kuvion puusto muodostuu keski-ikästä 123-vuotiaasta kuusesta ja runsaana esiintyvistä keski-ikästä noin 153-vuotiaista männystä. Osa männystä on tätäkin vanhempia. Kuvion keski- ja pohjoisosassa on runsaasti viimeisen 20 vuoden aikana syntyntä järeää kuusilahopuuta. Pääosa lahoppuusta lienee syntynyt yhden myrskytuho seurauksena. Kuusilahoppuun kokonaisuudessaan vaihtelee 20–40 kuutiometrin välillä. Kartalla näkyvän korpisoistuman länsipuolella on lahoppuuston laadun perusteella Sikosaaren ehkä edustavin "aarnio-osa" eli alueelta löytyvät saaren vanhimmat kuusimaapuut sekä erityisen edustavaa vanhojen metsien lajistoa. Kuvion eteläosassa metsä on ylispuumäntyjen alle kehittyntä varttunutta–vanhahkoa kuusikkoa ja metsässä on hieman vähemmän lahoppuuta (5–10 kuutiometriä/ha) kuin muualla kuviolla. Kuvion itälaidassa on hieno, vesitaloudeltaan luonnontilainen rehevä korpi, joka lähenee lehtokorpea. Korpeen tai sen reunalle on kaatunut useita järeitä kuusimaapuita.

Valtaosa kuviosta on METSO-kohteena edustavuusluokkaa I ("*Lehtomaisen kankaan havupuuvaltaiset lahoppuustoiset metsiköt, joissa kasvava puusto on yli 100-vuotiaasta*", "*Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta lahoppuuta yli 10 m³ / ha*"), eteläosan voi halutessaan kuvioda edustavuusluokan II METSO-kohteeksi ("*Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri lahoasteisiin kuuluvaa lahoppuuta yli 5 m³ / ha*"). Itälaidan korpi on METSO-kohteena edustavuusluokan I kohde ("*Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävät ojittamattomat tai vesitaloudeltaan vain vähän muuttuneet korvet*") ja lisäksi metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (rehevä korpi).

Kuvio 32

Hieno ja luonteeltaan vaihteleva kuvio, joka sisältää käytännössä kolme osakuviota. Kuvion länsirinteellä kasvaa järeiden ja vanhojen (150–200 v) ylispuumäntyjen alle luontaisesti kehittyntä eri-ikäistä kuusikkoa (valtaosin MT). Tällä osa-alueella on vielä melko vähän lahoppuuta (3–5 kuutiometriä/ha). Kuvion länsireunaa kiertää kapea tervaleppävyöhyke, jonka alueella on näkyvästi tervaleppälahoppuuta. Mäen laella (kuvion keskiosa) on erittäin näyttävää, pitkälle kuusikoitunutta kuivahkon kankaan osin kallioista männikköä, jossa on näkyvästi vanhoja kilpikaarnaisten mäntyjä. Metsän rakennetta voi pitää lähes luonnontilaisena. Osa-alueella on myös näkyvästi mänty- ja kuusilahoppuuta (noin 3–5 kuutiometriä/ha). Kuvion pohjois- ja keskiosassa on vanhaa kuusivaltaista lehtomaisen kankaan metsää, jonka alueelle on sattunut sama myrskytuho kuin naapurikuviolle. Kuvion tämä osa olisi luontevampaa kuvioda osaksi kuviota 31. Tällä osa-alueella on järeää kuusilahoppuuta yli 40 kuutiometriä hehtaarilla.

Kuvion itä- ja keskiosa ovat METSO-kohteina edustavuusluokkaa I ("*Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta lahoppuuta yli 10 m³ / ha*", "*Kaikki yli 110-vuotiaat kuivien ja kuivahkojen kankaiden metsiköt, joissa on kookkaita maapuita ja kuolleita pystypuita yli 5 m³ / ha*"). Kallioiselle keskiosalle tuovat lisäarvoa rakenteen korkea luonnontilaisuuden aste sekä kilpikaarnaisten ylispuumäntyjen

esiintyminen, jotka kompensoivat mahdollista vajetta lahoppuun kokonaismäärässä. Kuvion länsilaita (rinne) on METSO-kohteena edustavuusluokkaa II (*"Luokassa I lueteltuja metsiköitä nuoremmat ja vähälahoppuustoisemmat kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joiden puusto on uudistunut luontaisesti ja erirakenteista tai joissa on yksittäisiä aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyn, kelot tai yksittäiset vanhat maapuut)"*). Senkin arvoa nostavat vanhat kilpikaarnaiset ylispuumännyn, joiden esiintyminen kangasmaalla on harvinaista.

Kuvio 33

Vanhapuustoinen ruohokangaskorpi, jossa lahoaa runsaasti eri-ikäistä, järeää kuusilahoppuuta. Vanha oja on umpeutunut ja korpisuus on hyvin säilynyt.

METSO-kohteena kuvio on edustavuusluokan I korpi useammankin kriteerin perusteella (*"Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävät ojittamattomat tai vesitaloudeltaan vain vähän muuttuneet korvet", "korvet, joiden puusto on vanhaa eikä siinä ole havaittavissa äskettäisten hakkuiden jälkiä"*).

Kuvio 34

Vanhapuustoinen korpi (PKgk, MKgk), jossa on myös näkyvästi lahoppuuta.

METSO-kohteena edustavuusluokan I korpi usean kriteerin perusteella (*"Kaikkien ravinteisuustasojen ojittamattomat korvet", "korvet, joihin liittyy soistuneita kangasmetsiä", "korvet, joiden puusto on vanhaa eikä siinä ole havaittavissa äskettäisten hakkuiden jälkiä"*).

Kuvio 35

Vanha- ja runsaspuustoista tuoretta kangasta, keskiosassa (kuvion 34 ympärillä) on laajalti soistuneisuutta. Valtapuusto muodostuu männystä (148 v) ja kuusesta (133 v). Kuviolla on näkyvästi (noin 5 m³ / ha) kuusi- ja mäntylahoppuuta hehtaarilla, lisäksi puustossa on paikoin lahovikaisuutta.

Puuston vanhuuden, osittaisen soistuneisuuden ja lahoppuuston kohtalaisen määrän vuoksi kuviota voi pitää edustavuusluokan II METSO-kohteena (*"Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri laholuokkiin kuuluvaa lahoppuuta yli 5 m³ /ha", "lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita tai runsaasti lahoja pystypuita", lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, jotka ovat pohjavesivaikutteisia, soistuneita, lähteisiä, luhtaisia, korpisia tai kalkkivaikutteisia"*).

Kuvio 38

Kuviolla kasvaa vanhaa, rakenteeltaan puistomaista kuusi-mäntymetsää lehtopohjalla (OMaT). Valtapuusto on sängen vanhaa (kuusi 128 v, mänty 148 v) ja metsässä on jonkin verran (noin 5 kuutiometriä/ha) myös lahoppuuta.

Puuston iän takia kuvio edustaa edustavuusluokka I:n lehtoja (*"Lehdot, joissa kasvava puusto on yli 100-vuotiasta tai joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³ / ha"*).

Kuvio 43

Varttunut lehtomaisen kankaan kuvio tien ja pellon välissä. Kuvion valtapuuston muodostaa haapa, lisäksi sen joukossa kasvaa eri-ikäistä kuusta ja hieman mäntyä. Kuviolla on jonkin verran ohutta lahopuuta.

Haavan runsauden takia kuviota voi pitää edustavuusluokka III:n kohteena.

Kuvio 45

Rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kivikkoinen tuore kangas, jossa kasvaa iäkästä mäntyä (113 v) ja kuusta (128 v). Tien läheltä on poistettu muutamia kuusia, mutta muuten kuvion puustorakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kuviolla lahoaa keskimäärin yli 5 kuutiometriä hehtaarilla eri-ikäistä kuusilahopuuta.

METSO-kohteena kuvio täyttää hyvin edustavuusluokka II:n kangasmetsän kriteerit (*"Lehtomaisen tai tuoreen kankaan puustoltaan varttuneet tai uudistuskypsät metsiköt, joissa on kookasta, eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta yli 5 m³ / ha", "lehtomaisen tai tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahoamisvaiheessa olevia maapuita tai runsaasti lahoja pystypuita"*).

Metsäsuunnitelman kuviotietojen perusteella arvioidut Sikosaaren kuviot

Kuvio 1

Puustotietojen perusteella kyseessä on varttunut, puulajisuhteiltaan (vähintään 6 puulajia) ja rakenteeltaan monipuolinen tuoreen kankaan sekametsä. Kuvio on METSO-kohteena vähintäänkin arvoluokkaa III pelkän monipuolisen puustonsa perusteella.

Kuvio 2

Puustotietojen (ja tieltä katselun) perusteella kyseessä on osin soistunut/luhtainen nuori sekametsä, jossa kasvaa 4–5 puulajia. Rehevyytasoltaan kuvio lienee kuviotiedoissa ilmoitettua tuoretta kangasta rehevämpi. Kuvio lienee METSO-kohteena arvoluokkaa II (*"Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, jotka ovat pohjavesivaikutteisia, soistuneita, lähteisiä, luhtaisia korpisia tai kalkkivaikutteisia"*).

Kuvio 8

Kuviotietojen perusteella kyseessä on varttunut kuusi–koivumetsä (OMT). Sijaintinsa ja luonteensa (= tukee sekä Sikosaaren lehtipuu- ja kuusilajistoa) takia kuviota voi pitää METSO-kohteena edustavuusluokkaan III:n kuuluvana.

Kuvio 9

Kuviotietojen perusteella kyseessä on varttunut kuusikoituva koivikko (OMT). Sijaintinsa ja luonteensa (= tukee sekä Sikosaaren lehtipuu- ja kuusilajistoa) takia kuviota voi pitää METSO-kohteena edustavuusluokkaan III:n kuuluvana.

Kuvio 36

Kuviotietojen perusteella kuviolla kasvaa maatalousmaalle istutettua nuorta rauduskoivikkoa. Ei täyttäne METSO-kriteerejä edes III-luokan kohteena.

Kuvio 39

Kyseessä on kuviotietojen perusteella metsätaloudellisen uudistuskypsyuden saavuttanut lehtomainen kangas, joka rajoittuu peltoon. Kuviolla kasvaa kuusen, männyn ja rauduskoivun muodostamaa sekametsää. Lisäksi kuviotiedoissa on mainittu kuviolla kasvavan raitoja ja pihlajia sekä aikaisemman puustosukupolven puita. Mikäli kuviolla on näkyvästi pysty- tai maalahopuuta, se saattaa hyvin olla METSO-kohteena edustavuusluokkien II tai jopa edustavuusluokan I kohde. Pelkän monipuolisen puustonsa vuoksi kuvio on niukkalahopuustoisenaakin kelpo III-edustavuusluokan kohde ("*Sijainniltaan erityiset, luonnonhoitotoimia vaativat tai rakennepiirteiltään kehittyvät lehtomaisen ja tuoreen kankaan metsiköt*").

Kuvio 40

Kyseessä on kuviotietojen perusteella entisellä maatalousmaalla kasvava rauduskoivu-mäntytaimikko. Ei täyttäne METSO-kriteerejä edes III-luokan kohteena.

Kuvio 41

Kuviotietojen perusteella kyseessä on varttunutta mänty–koivu-sekametsää kasvava metsikkö luonnonsuojelualan kupeessa. Valtapuiden lisäksi kuviolla on ilmoitettu kasvavan myös kuusta, raitaa ja pihlajaa. Kuvio ei puustotietojen perusteella välttämättä täytä edes III-edustavuusluokan kohteen kriteerejä, joskin sijainti suojelualan kyljessä antaa sille ilmeistä lisäarvoa myös METSO-luokituksessa.

Kuvio 42

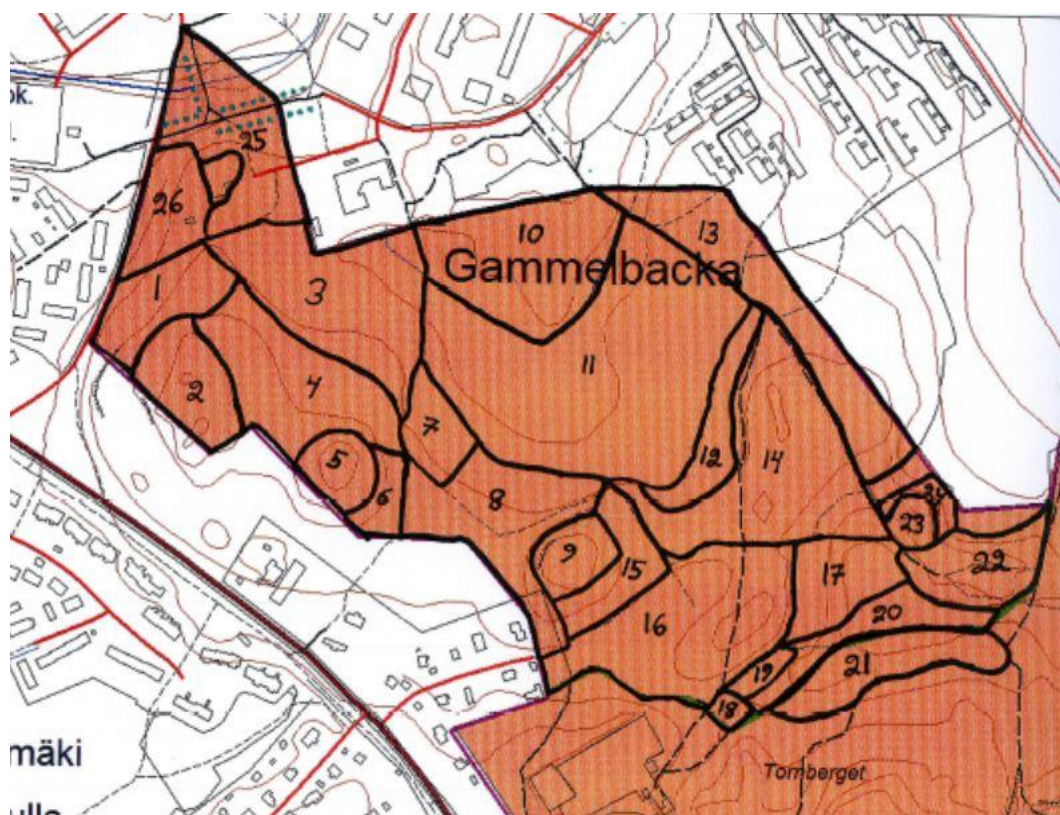
Kuviotietojen perusteella kyseessä on suojelualan ja asutuksen välissä sijaitseva erittäin runsaspuustoinen ($508 \text{ m}^3 / \text{ha}$), iäkäs (103 v) lehtomainen kangas. Valtapuusto on kuusta, lisäksi kuviolla kasvaa jonkin verran mäntyä sekä pihlajia. Mikäli kuviolla on näkyvästi pysty- tai maalahopuuta, se saattaa hyvin olla METSO-kohteena edustavuusluokkien II tai jopa I kohde. Pelkän ikänsä, sijaintinsa (= suhde samaa biotooppia sisältävään suojelalueeseen hyvin läheinen) ja kehityspotentialinsa vuoksi kuvio on niukkalahopuustoisenaakin kelpo III-edustavuusluokan kohde ("*Sijainniltaan erityiset, luonnonhoitotoimia vaativat tai rakennepiirteiltään kehittyvät lehtomaisen ja tuoreen kankaan metsiköt*").

Kuvio 44

Kuviotietojen perusteella kyseessä on pellonreunalla kasvava lehtisekametsä (kuviotietojen perusteella OMT), jonka valtapuustona kasvaa varttunutta haapaa, rauduskoivua ja raitaa. Lisäksi kuviolla on hieman kuusta ja mäntyä. Kuvio lienee pelkästään monipuolisen puustonsa takia edustavuusluokan III METSO-kohde.

Gammelbacka

Kuviodien numerointi ilmenee alla olevasta kartasta (kuviorajat likimääräiset).

Kuvio 1

OMaT-lehto, kaakkoisosassa vaihettuu lehtomaiseksi kankaaksi. Puustossa on vanhoja kuusia sekä erikokoista koivua, pihlajaa, raitaa, harmaaleppää ja nuorta vaahteraa. Lisäksi kuviolla kasvaa muutama pähkinäpensas. Kuviolla on näkyvästi ($> 5 \text{ m}^3 / \text{ha}$) ohutta ja keskijäreää eri-ikäistä pihlaja-, raita-, harmaaleppä-, kuusi- ja pähkinälahopuuta, osa lahpuusta on hakkuutähdettä. Monipuolinen kääväkäslajisto.

Edustavuusluokka II:n lehtoa.

Kuvio 2

Lehtomaista ja tuoretta kangasta sisältävä mäenlaki. Puusto on rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista uudistusikäistä kuusta, mäntyä ja koivua. Metsässä on keskijäreää kuusi-, mänty- ja koivulahopuuta 5 -10 m³/ha.

Edustavuusluokan II METSO-kangasmetsä.

Kuvio 3

Ulkoilureitin halkoma alue, joka on runsasravinteista tuoretta lehtoa. Jalopuiden hyväksi jo pitkään hoidetussa puustossa on useita kymmeniä järeitä vaahteroita sekä jonkin verran lehmuksia, koivuja, raitoja sekä yksittäisiä kuusia. Alla kasvaa nuorempaa lehtipuuta. Metsässä on runsaasti (10–15 m³/ha) lahoppuuta. Lahoppuustossa on ainakin raitaa, koivua, harmaaleppää ja kuusta. Pääosa lahoppuusta on hakkuutähdettä, mutta osa on luontaisesti syntyntä.

Edustavuusluokka I:n lehto ("*Lehdot, joissa kasvaa kookkaita vanhoja tai lahovikaisia jalaja lehtipuita yksittäin tai ryhmänä*", "*Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha*").

Kuvio 4

Lehtomainen kangas, jossa kasvaa vanhaa kuusta sekä näkyvästi myös vanhaa mäntyä ja koivua. Etenkin kuuset ovat lahovikaisia. Puusto on harvennushakkuiden takia tasarakenteista ja kuviolta on jatkuvasti haettu pois huonokuntoisempia puita. Metsässä on näkyvästi ohutta hakkuutähdelahoppuuta, hieman kuolleita pystykuusia ja muutamia maalahoppuita. Lahoppuun kokonaismäärä jää muutamaan kuutiometriin hehtaarilla.

Puuston korkean iän sekä muutaman sadan metrin päässä sijaitsevan kuusilahoppuustoltaan edustavan osan (kuviot 10 ja 11) vuoksi metsää voi pitää edustavuusluokka III:n metsänä.

Kuvio 5

Hyvin niukkapuustoinen kalliomäki.

Kuviolla ei liene METSO-merkitystä.

Kuvio 6

Varttunutta–vanhahkoa sekametsää kasvava lehtomaisen kankaan rinne. Rinteessä lahoaa jonkin verran ohutta ja keskijäreää, pääosin harvennushakkuista peräisin olevaa lehtilahoppuuta.

Monipuolisen puuston vuoksi kuviota voinee pitää METSO-kohteena edustavuusluokan III kohteena.

Kuvio 7

Kuusivaltainen runsaravinteinen lehto (HeOT), jossa kasvaa myös useita puumaisia lehmuksia. Kuviolla on 10–15 m³/ha kuusi-, harmaaleppä- ja pihlajalahopuuta.

Jalopuiden ja runsaan lahoppuuston vuoksi edustavuusluokka I:n METSO-kohde.

Kuvio 8

Lehtomaista kangasta ja pienialaisesti keskiravinteista tuoretta lehtoa (OMaT). Puusto on iäkästä tasarakenteista kuusikkoa, paikoin kuusen joukossa kasvaa näkyvästi vanhoja mäntyjä. Metsää on aikanaan harvennettu, minkä jälkeen siitä on säännöllisesti haettu pois huonokuntoisia puita. Niukka lahoppuusto rajoittuu muutamaa kuolleeseen pystykuuseen, pariin tuoreeseen maapuuhun sekä eri-ikäiseen hakkuutähteeseen. Kuvion maaperä on paikoin melko kulunut.

Puuston korkean iän sekä lähellä sijaitsevien kuusilahoppuustoltaan edustavan osan (kuviot 10 ja 11) vuoksi metsää voi pitää edustavuusluokka III:n metsänä tai (tiukemmilla kriteereillä) metsänä, joka ei täytä METSO-kriteerejä edes luokan III kohteen osalta.

Kuvio 9

Mäenlaki ja rinne, joka on lähinnä kuivahkoa kangasta. Puusto on rakenteeltaan luonnonmukaista/luonnontilaisen kaltaista, valtapuustoltaan vanhaa mäntyä, kuusta ja koivua. Metsässä on kuusi- ja mäntylahoppuuta noin 5 m³/ha.

Kuvio täyttää edustavuusluokka II:n METSO-kohteen kriteerit.

Kuvio 10

Kuvio on pääosin tuoretta lehtoa (OMaT), pienialaisemmin ruohoturvekangasta sekä lehtomaista kangasta. Puusto on pääosin iäkästä (> 100 v), vanhan harvennuksen takia tasarakenteista kuusikkoa. Aivan kuvion pohjoisrajalla on pieni varttunutta haapaa, vaahteraa ja tuomea kasvava lehtipuuvaltainen lehto (HeOT). Lehtipuita on näkyvämmiin myös eteläosan ojan lähetyillä.

Valtaosalla kuviosta on runsaasti (noin 15 m³/ha) järeää kuusilahoppuuta niin pystyssä kuin maapuinaikin. Maalahoppuustossa on ainakin kahden lahoasteen puita. Pohjoisosan lehtipuuvaltaisessa lehdossa on näkyvästi lehtilahoppuuta. Kuviolta on havaintoja useista vanhojen, luonnonsuojelullisesti arvokkaiden kuusimetsien indikaattorikääväkkäistä (pohjanrypykkä, ruostekääpä, punahäivekääpä).

Kuvio täyttää edustavuusluokka I:n arvolehdon kriteerit iän ja lahoppuuston perusteella ("*Lehdot, joissa kasvava puusto on yli 100-vuotiasta tai joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha*")

Kuvio 11

Monipuolinen kuvio, jonka alueella on tuoretta ja kosteaa lehtoa, ruohokangas- ja lehtokorpimuuttumaa sekä jonkin verran kasvillisuudeltaan monipuolista ruohoturve-

kangasta. Valtaosa alueesta on iältään varttunutta tai vanhaa sekametsää, jossa kasvaa vaihtelevilla runsaussuhteilla kuusta, koivua sekä hieman myös mäntyä, raitaa ja harmaaleppää. Valtaosalla kuviosta on runsaasti (10–20 m³/ha) viimeisen parinkymmenen vuoden aikana syntyntä lahoppuuta. Lahoppuusto sisältää merkittäviä määriä kuusta, koivua, raitaa ja harmaaleppää niin maassa kuin pystyssä. Kuvio on kääpälajistoltaan kohtalaisen edustava niin kuusesta kuin lehtilahoppuusta riippuvaisen lajiston osalta.

Runsaan ja monipuolisen lahoppuuston esiintymisen takia alueen lehdot ovat METSO-kohteina edustavuusluokkaa I, korpimuuttumaosat korpina edustavuusluokkaa II, lahoppuustoltaan monipuoliset ruohoturvekankaat hyviä edustavuusluokkaa II:n ruoho- ja mustikkaturvekankaita. Jälkimmäiset voidaan tällä laatutasolla (lahoppuun määrä, laatu ja monipuolaisuus) rinnastaa edustavuusluokan I lehtomaisiin kankaisiin.

Kuvio 12

Vanhaa, tasarakenteista OMaT-lehtokuusikkoa, jossa on paljon kuolleita pystykuusia sekä jonkin verran kuusimaapuuta. Lahoppuun määrä on noin 15 m³/ha.

Edustavuusluokka I:n lehtoa, joka toimii lisäksi tukialueena länsipuoliselle arvolehdoille (kuvio 11).

Kuvio 13

Itäosaltaan lehtomaista kangasta, keski- ja länsiosassa tuoretta lehtoa (OMaT). Puusto on vanhaa ja harvennushakkuilla käsiteltyä melko tasarakenteista sekametsää (kuusi, koivu, mänty). Metsässä on jonkin verran (noin 5 m³/ha) kuusi- ja lehtilahoppuuta, josta valtaosa on hakkuutähdettä.

Kuvion voi tehdyistä hakkuista huolimatta katsoa monipuolisen puuston ja osittaisen lehtoisuuden vuoksi kuuluvan edustavuusluokkaan III niin lehtojen kuin lehtomaisten kankaiden osalta.

Kuvio 14

Lehtomaista ja tuoretta kangasta, jolla kasvaa vanhaa harvennushakkuilla käsiteltyä ja siten tasarakenteista kuusivaltaista metsää. Kuusen joukossa mäntyä noin 20 %. Metsästä on harvennuksen lisäksi haettu säännöllisesti huonokuntoisia puita pois, mistä johtuen lahoppuusto rajoittuu niukkaan hakkuutähteeseen ja muutamaan kuolleeseen pystykuuseen.

Kohteen voi ikänsä ja sijaintinsa perusteella luokitella METSO-kohteena edustavuusluokkaan III tai sitten sen voi katsoa kuuluvan niihin metsiin, jotka eivät täytä edes III luokan kriteerejä.

Kuvio 15

Lehtomaista ja tuoretta kangasta, jolla kasvaa varttunutta, ajallaan harvennettua kuusivaltaista metsää, kuusen joukossa on merkittäviä määriä mäntyä ja vähän koivua. Lahoppuustossa vain hieman ohutta harvennustähdettä.

Kohteen voi kohtalaisen monipuolisen puuston ja sijaintinsa perusteella luokitella METSO-kohteena edustavuusluokkaan III tai sitten sen voi katsoa kuuluvan niihin metsiin, jotka eivät täytä edes III luokan kohteen kriteerejä.

Kuvio 16

Lähinnä lehtomaista kangasta, osin tuoretta kangasta. Kuvion lounaisosassa on lisäksi pieni laikku vesitaloudeltaan luonnontilaista ruohokangaskorpea sekä siihen liittyvää soistumaa (pistekohde). Kuvion puusto on harvennushakkuilla käsiteltyä vanhaa kuusta ja mäntyä, paikoin on myös jonkin verran koivuja. Ruohokangaskorven ympäristössä on myös jokunen haapa ja muutenkin sen ympäristössä on enemmän sekapuustoisuutta. Kuviolla on melko niukasti (alle 5 m³/ ha) lahoppuuta eli lähinnä hakkuutähdettä sekä muutamia kuolleita pystykuusia. Korpilaidussa lahoaa myös jokunen lehtilahoppu.

Kohteen voi kohtalaisen monipuolisen puuston ja sijaintinsa perusteella luokitella Metso-kohteena edustavuusluokkaan III tai sitten sen voi katsoa kuuluvan niihin metsiin, jotka eivät täytä edes III luokan vaatimuksia. Lounaisosan ruohokangaskorpilaidku edustaa METSO-kohteena edustavuusluokkaa I:n korpia.

Kuvio 17

Nuorta, luontaisesti kehittyntä lehtisekametsää (raita, koivu, harmaaleppä) kasvavaa puoliavointa kulttuurilehtoa, joka on aikaisemmin ollut niittynä tai peltona. Metsässä on näkyvästi (hieman alle 5 m³/ ha) lahoppuuta, jossa runsaimpana esiintyy raita, hieman on myös koivu- ja harmaaleppälahoppuuta.

Kuvio on melko lyhyessä ajassa kehittymässä edustavuusluokan II lahoppuustoiseksi lehtipuuvaltaiseksi arvolehdoksi, mutta tällä hetkellä se sopii parhaiten rakennepiirteiltään kehittyviin lehtoihin (edustavuusluokka III, hyvä sellainen).

Kuvio 18

Nuorta lehtimetsää (raita, koivu, harmaaleppä) kasvava lehtolaidku, jossa melko runsaasti (noin 5 m³/ ha) harmaaleppä- ja raitalahoppuuta.

Täyttää runsaan lahoppuustonsa takia edustavuusluokkaa II:n arvolehdon kriteerit (*lehtipuuvaltainen lehto, jossa on lahoppuuta yli 5 m³/ ha*).

Kuvio 19

Lehtomainen kangas, jossa kasvaa erirakenteista varttunutta sekametsää (koivu, kuusi, mänty, haapa, harmaaleppä). Jonkin verran myös lahoppuuta.

Hyvää (ikä, erirakenteisuus, monipuolinen puulajisto, jonkin verran lahoppuuta) edustavuusluokan III kangasmetsää, joka kehittyi melko lyhyessä ajassa arvoluokan II kohteeksi.

Kuvio 20

Monipuulajista nuorta lehtisekametsää kasvavaa kulttuurilehtoa. Näkyvästi (3–5 m³/ ha) raita- ja tuomilahopuuta.

Hyvää edustavuusluokan III lehtoa ("*rakennepiirteiltään kehittyvät lehdot*").

Kuvio 21

Kulttuurilehtoa, jossa kasvaa hitaasti kuusikoitumassa olevaa lehtisekametsää. Kuviolla on runsaasti (yli 5 m³/ ha) raita- ja harmaaleppälahopuuta.

Täyttää hyvin edustavuusluokka II:n arvolehdon kriteerit (lehtipuuvaltainen, lahopuuta yli 5 m³/ ha).

Kuusen määrää on syytä jossakin vaiheessa vähentää, jolloin kuviota voidaan kehittää runsaslahopuustoisena lehtipuuvaltaisena arvolehtona. Sopiva määrä kuusta monipuolistaa lehtoa ja lisää sen arvoa.

Kuvio 22

Lehtomainen kangas, jossa kasvaa kevyesti harvennettua, mutta silti jossakin määrin erirakenteista vanhaa sekametsää. Puustossa on ainakin kuusta, koivua, mäntyä ja hieman haapaa. Vain muutama luontainen lahopuu sekä hieman hakkuista jäljelle jäänyttä lahopuuta.

Monipuolisen puustonsa ja valtapuuston melko korkean iän takia kuvio täyttää hyvin kangasmetsänä edustavuusluokka III:n kohteen METSO-kriteerit.

Kuvio 23

Kitumaan kallio, jossa kasvaa luonnontilaisen kaltaista eri-ikäistä mäntyä ja kuusta. Jonkin verran lahopuuta.

Täyttää METSO-kohteena edustavuusluokan II kalliometsän kriteerit ("*Luonnontilaisen kaltaiset, pinnamuodoiltaan ja elinympäristötyypeiltään pienipiirteisesti vaihtelevat kalliometsäalueet*").

Kuvio 24

Lehtomaisen kankaan rinne, jossa kasvaa puustoltaan luonnontilaisen kaltaista vanhaa sekametsää (kuusi, koivu, mänty, raita). Rinteessä on noin 5 m³/ ha koivu-, raita- ja kuusilahopuuta

Täyttää luontaisen rakenteensa, monipuolisen puustonsa ja kohtalaisen lahopuuston määrän perusteella edustavuusluokka II:n lehtomaisen arvokangasmetsän kriteerit.

Kuvio 25

Vanhaa puistoa ja puistokujia, joissa kasvaa istutettuja vanhoja jalopuita (ainakin lehmus, tammi) sekä koivua ja lehtikuusta.

Kulttuuriympäristönä aluetta on vaikea luokitella METSO-kohteena. Luonnonsuojelullista erityisarvoa on etenkin alueen järeillä jalopuilla.

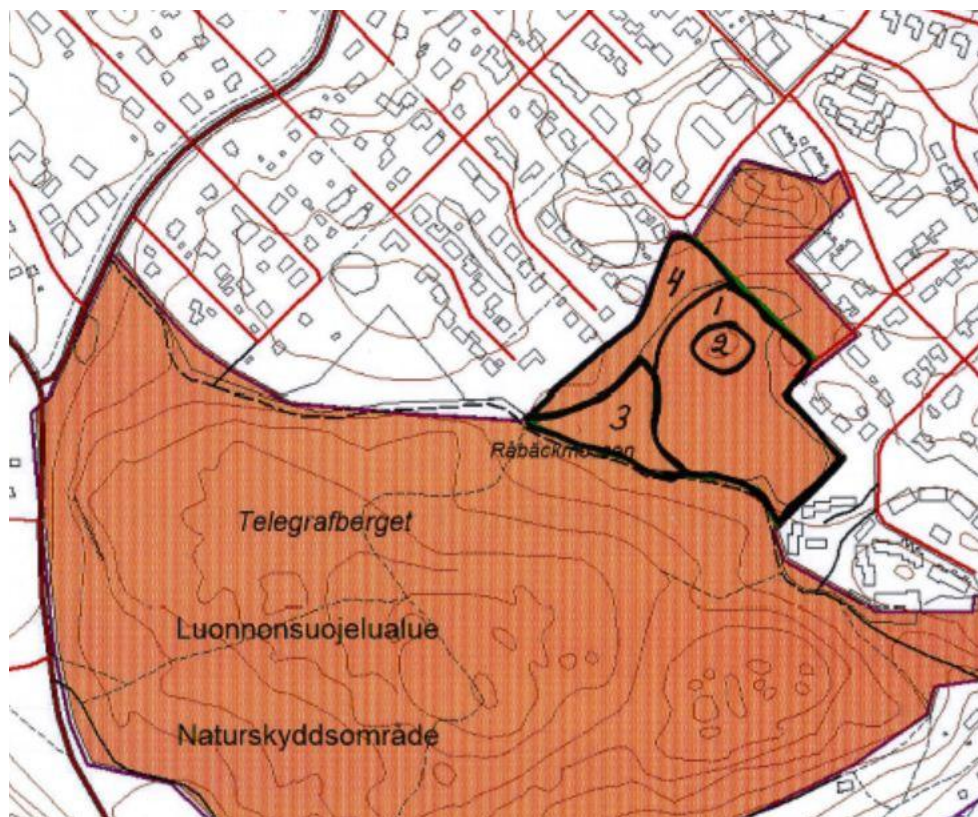
Kuvio 26

Väljennyshakkuilla käsiteltyä harvapuustoista lehtomaista kangasta, eteläosassa kaistale lehtipuuvaltaista lehtoa ulkoilutien varressa. Puustossa koivua, mäntyä, kuusta, haapaa ja jonkin verran jalopuita. Muutama koivulahopuu.

Kuvio täyttäneen monipuolisen puustonsa takia lehtomaisena kankaana edustavuusluokka III:n kohteen kriteerit, pienialainen lehto on lehtona edustavuusluokkaa II.

Råbäckmossen

Kuvioden numerointi ilmenee alla olevasta kartasta.

Kuvio 1

Muutamasta vanhasta ojasta huolimatta vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltainen korpialue sekä siihen liittyviä soistuneita kankaita. Osa alueesta on hieman kuivahtanut (korpimuuttumaa). Kuvion koillisnurkassa on lisäksi pieni kangasmaanyppylä. Korven kasvillisuudessa näytti lokakuisen arvion perusteella olevan piirteitä sekä ruohokangaskorvesta että lehtokorvesta. Valtaosalla aluetta kasvaa varttunutta–vanhaa, luonnontilaisen kaltaista puustoa. Korven pohjoisosassa puuston on koivua, kuusta ja mäntyä, korven etelä- ja keskiosassa valtapuuna on useimmiten koivu. Paikoitellen kasvaa myös tervaleppää ja raitaa. Korven alueella on runsaasti (keskimäärin noin 10 kuutiometriä hehtaarilla) lahoppuuta, joka painottuu keskijäreään koivuun. Eri lahoasteet ovat hyvin edustettuna. Korven pohjoisosassa on myös kuusilahoppuuta ja paikoitellen raitalahoppuuta.

Korpialuetta voi kokonaisuudessaan pitää edustavuusluokka I:n korpena (*"Monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävät ojittamattomat tai vesitaloudeltaan vain vähän muuttuneet korvet"*).

Kuvio 2

Lehtomaista kangasta oleva mäki. Mäen puusto on rakenteeltaan melko luonnonmukaista neljän puulajin (koivu, mänty, raita, kuusi) sekametsää. Vanhoja kuusia on jossakin vaiheessa haettu. Reunoilla on jonkin verran kuusilahoppuuta.

Kuviota voi pitää edustavuusluokka II:n lehtomaisena kankaana (*"Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on eri lahovaiheessa olevia maapuita"*).

Kuvio 3

Soistunutta lehtomaista kangasta, joka itäosassa muuttuu ruohokangaskorveksi. Valtapuusto on vanhaa (noin 100 v) kuusta, rakenne on jossakin määrin erirakenteinen. Vanhoja kuusia on ajoittain poistettu, mistä syystä lahoppuustoa on vielä niukasti. Puuston lahovikaisuus ennakoii tilanteen muuttumista, mikäli käytäntöä muutetaan.

Iän ja soistuneisuuden takia kangasmaaosa on METSO-kohteena edustavuusluokkaa II, korpiosa edustavuusluokan I korpea. Arvoa nostaa kuvion liittyminen suoraan suojelualueeseen.

Kuvio 4

Lehtomainen kangas, jossa kasvaa vanhaa kuusta, koivua ja mäntyä. Rajoittuu lännessä asutukseen. Vanhoja kuusia on ajoittain haettu, mistä syystä metsässä on niukasti lahoppuustoa. Muuta kuviota runsaammin lahoppuuta on kuvion pohjoisosassa, jossa on useita järeitä kuusimaapuita.

Kuvion pohjoisosan runsalahoppuustoisempi osa on METSO-kohteena edustavuusluokkaa I, eteläosa valtapuuston korkean iän takia hyvin kehityskelpoista edustavuusluokan III metsää. Asutuksen välitön reuna (max. 30 m) on syytä jatkossakin pitää "täsmähoidon" piirissä: kaadettavat järeämmät rungot voisi kuitenkin jättää jatkossa lahoppuiksi kuviolle.